

دستورالعمل تعیین حق الزحمه
مشاوران سرمایه گذاری عضو انجمن
شرکت های مشاور سرمایه گذاری و
نظارت طرح ها برای خدمات مشاوره
و تهیه گزارش های امکان سنجی مالی،
اقتصادی و فنی

۱۴۰۲

دستورالعمل تعیین حق الزحمه مشاوران سرمایه گذاری برای انجام خدمات «مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی»

شماره صفحه	فهرست	
۲	مقدمه	۱
۴	دستورالعمل اختصاصی تعیین حق الزحمه مشاوران عضو انجمن جهت انجام «مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی»	۲
۴	شرح خدمات «مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی»	۲-۱
۵	روش محاسبه حق الزحمه قراردادهای "مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی»	۲-۲
۹	توضیحات تکمیلی در مورد محاسبه حق الزحمه برای طرح های امکان سنجی	۲-۳
۱۰	جدول (۲-۴) نرخ پایه حق الزحمه مشاوره مطالعات و تهیه گزارش امکان سنجی براساس میزان سرمایه گذاری ثابت طرح	۲-۴
۱۲	جدول (۲-۵) عوامل موثر بر تعیین حق الزحمه امکان سنجی	۲-۵
۱۳	چند مثال	۳
۱۶	پیوست ها (بند ۹ بخشنامه دستورالعمل تعیین حق الزحمه به شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ به دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور توسط سازمان برنامه و بودجه کشور)	۴

۱) مقدمه

این دستورالعمل طبق بخشنامه سازمان برنامه و بودجه وبا اعمال ضریب ۱/۹۵۴ به عنوان مرجع تعیین حق الزحمه مشاوران عضو انجمن تدوین شده است و برای کلیه اعضاء انجمن پس از تاریخ ابلاغ توسط دبیرخانه لازم الاجرا خواهد بود.

در تدوین دستورالعمل حاضر موضوعات متعددی از جمله موارد زیر مورد توجه قرار گرفته اند.

- ویرایش یک (دستورالعمل تعیین حق الزحمه مشاوران اعتباری و سرمایه گذاری بانکی جهت انجام خدمات

«مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی» مصوب اسفند ماه ۱۳۹۰

- باز خورد کلیه نظرات و پیشنهادات بانکها و موسسات مالی محترم کشور، اعضاء انجمن، متقاضیان و

استفاده کنندگان از خدمات مشاوران سرمایه گذاری عضو انجمن.

- ایجاد تناسب بین شرح خدمات و تعهدات مورد انتظار انجمن و نظام بانکی از مشاوران و سطوح

حق الزحمه ها.

- جلوگیری از اجحاف به سرمایه گذاران و متقاضیان استفاده از خدمات مشاوران (نرخ پایه حق الزحمه ها به

نسبت سطوح سرمایه گذاری بالا ۰.۵ در هزار سرمایه گذاری ثابت و در سطوح سرمایه گذاری پایین حداکثر

۷.۵ در هزار تعیین شده اند).

به منظور بهره برداری و دریافت نتایج مطلوب از این دستورالعمل توجه به نکات زیر ضروری است:

- کلیه اعضاء انجمن موظف به رعایت حدود تعریف شده در این دستورالعمل به عنوان حق الزحمه در

قراردادهای خود بوده و تخطی از آن تخلف محسوب میشود .

- مشاوران عضو انجمن موظفند با رعایت کلیه مقررات و ضوابط انجمن و توجه به فرمت کلی قراردادهای

اعلام شده، قرارداد مناسب حقوقی با متقاضی استفاده از خدماتشان ببندند. مسئولیت رعایت انطباق

سهیمیه و رتبه با خود مشاور است.

- در کلیه قراردادهایی که به منظور ارائه خدمات «مشاوره و تهیه گزارش امکان سنجی اقتصادی، فنی و مالی»

بسته می شود. مشاوران عضو انجمن به هیچ عنوان مجاز به تعهد تصویب یا پرداخت تسهیلات و منابع به

دریافت کنندگان نیستند و فقط مجاز به ارائه گزارش های مورد نظر نظام بانکی و یا ارگان های ذی ربط هستند.

- مشروط نمودن پرداخت تمام یا بخشی از حق الزحمه مشاوران به تصویب یا پرداخت تسهیلات و منابع مالی بانکها تخلف محسوب شده و حسب مورد در انجمن به آن رسیدگی خواهد شد.
- حق الزحمه‌های این دستورالعمل متناظر با خدمات مورد نیاز بانکها و موسسات مالی در چارچوب فرمت‌های توافق شده تدوین شده اند.
- مشاوران انجمن تا وقتی که به عنوان مشاور عضو ارائه خدمات می‌نمایند و عقد قرارداد آنها متکی به عضویت‌شان در انجمن است موظف به رعایت حق الزحمه‌های مورد تأیید انجمن هستند.
- بانکها و موسسات مالی می‌توانند برای استفاده از خدمات مشاوران در چارچوب نظارت انجمن و در خصوص موضوعاتی خاص و یا شکل خاصی از خدمات (من جمله ارائه خدمات ارزیابی طرح‌ها) توافق‌نامه برای تعیین حق الزحمه‌هایی متفاوت از دستورالعمل حاضر تنظیم نمایند.
- چنانچه سطوحی از خدمات و حق الزحمه متناظر با آنها در دستورالعمل حاضر یا سایر آئین‌نامه‌های انجمن پیش‌بینی نشده و مشاوران با اتکاء به عضویت خود در انجمن به ارائه آن خدمات اقدام نمایند، موظفند قبل از بستن قرارداد مجوز لازم را از انجمن دریافت کنند.
- خدمات مشاوران عضو انجمن و حق الزحمه متناظر با آن در این دستورالعمل در محدوده ارائه گزارش‌های مورد نظر نظام بانکی و طبق فرمت‌های مورد نظر انجمن است. چنانچه در تدوین گزارش‌ها به وجود اطلاعات و محاسبات ورودی از جمله گزارش حسابرسی و یا مطالعات و محاسبات فنی و مواردی از این دست نیاز باشد، خارج از حق الزحمه مورد نظر این دستورالعمل بوده و بر اساس توافق طرفین قابل اعمال خواهد بود.
- فرمول و جداول تعیین حق الزحمه به گونه‌ای تدوین شده است که در شرایط مساوی و برای یک طرح خاص محاسبه حق الزحمه مشاوران مختلف تنها حداکثر ۱۰٪ و آن هم ناشی از ضریب «سابقه» ، توانایی مشاور و درجه کیفی ارائه خدمات» تفاوت داشته باشد.

۲) دستورالعمل اختصاصی تعیین حق الزحمه مشاوران عضو انجمن جهت انجام

«مشاوره و تهیه گزارش امکان‌سنجی اقتصادی، فنی و مالی»

۱-۲) شرح خدمات «مشاوره و تهیه گزارش امکان‌سنجی اقتصادی، فنی و مالی»:

شرح خدمات تعریف شده برای «مشاوره و تهیه گزارش امکان‌سنجی اقتصادی، فنی و مالی»، متناظر با حق الزحمه تعیین‌شده به شرح زیر است. بدیهی است مشاور ملزم به ارائه کلیه خدمات در سرفصل‌های پیش‌بینی شده است.

خدمات مورد نظر در ارتباط با این بخش از تعهدات مشاور که در این حوزه مورد توجه و نظارت انجمن قرار می‌گیرند عبارتند از:

- بررسی اطلاعات و طرح کارفرما (مقتضای تسهیلات) و تطبیق آن با مقررات و قوانین جاری جهت اجرای طرح.
- ارائه اطلاعات و مشاوره به کارفرما به منظور تکمیل اطلاعات و مستندات مورد نیاز طرح از جمله اطلاعات فنی و مستندات حقوقی و قانونی.
- انجام مطالعات بازار، بررسی فنی طرح (براساس محاسبات و مطالعات فنی ارائه شده توسط کارفرما یا سایر مراجع ذی‌صلاح)، محاسبات مالی و شاخص‌های اقتصادی و اظهار نظر کارشناسی در مورد طرح مطالعه شده و ارائه توضیحات و خدمات مشاوره‌ای به کارفرما در مورد تحلیل شاخص‌های اقتصادی و مالی طرح و مسائل فنی آن و امکان اعمال تغییرات مجاز برای بهبود طرح.
- طراحی ساختار مالی و پیشنهاد نحوه تامین منابع مالی بر اساس قوانین و ضوابط جاری نظام بانکی و موسسات مالی طرف رابطه.
- تدوین گزارش امکان‌سنجی (مهمور به مهر و امضاء مشاور) بر اساس مطالعات انجام شده و فرمت‌های مورد تأیید کانون و ارائه آن به بانک یا موسسه مالی و کارفرمای مربوطه.
- حضور در جلسات با بانک عامل یا موسسه مالی بررسی‌کننده و اعلام توضیحات و تشریح طرح و در صورت لزوم اعمال تغییرات مورد توافق و یا ابلاغ شده در طرح.
- استفاده از نرم افزار کامفار یا هر نسخه نرم‌افزاری تعیین و تأیید شده.
- نگهداری نسخه نهایی طرح حداقل تا پنج سال پس از ارائه آن و ارائه توضیحات ضروری به مراجع ذیربط و قانونی در صورت درخواست کتبی آن‌ها.

- مشاور در قبال اطلاعات و محاسباتی که در گزارش خود ارائه می‌نماید مسئول بوده و طی پنج سال از زمان تدوین گزارش ملزم به ارائه توضیحات در قبال مسئولیت خود به بانک دریافت‌کننده گزارش یا مراجع قانونی است.

۲-۲) روش محاسبه حق الزحمه قراردادهای «مشاوره و تهیه گزارش امکان‌سنجی اقتصادی، فنی و مالی»

محاسبه حق الزحمه برای انعقاد قراردادهای «مشاوره و تهیه گزارش امکان‌سنجی اقتصادی، فنی و مالی» با در نظر گرفتن عوامل تعریف شده و به شرح زیر صورت می‌پذیرد.

۱) با توجه به محدوده میزان سرمایه‌گذاری ثابت طرح نرخ پایه حق الزحمه از جدول (۲-۴) و ستون مربوط به بند ۹ بخشنامه سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۴۰۱ برای مهندسان مشاور استخراج می‌شود.

۲) به منظور محاسبه ضریب موثر بر حق الزحمه هر یک از عوامل موثر بر حق الزحمه (A_i) به شرح مندرج در جدول (۲-۵) تعیین و عدد حسابی آن از روی جدول استخراج می‌شود.

۳) جمع جبری عوامل که در نهایت عددی بین ۰,۳۵ و ۱,۴ خواهد شد به اضافه عدد یک به عنوان ضریب موثر بر حق الزحمه امکان‌سنجی (f) محاسبه و پس از ضرب مستقیم در «نرخ پایه حق الزحمه» مبنای محاسبه حق الزحمه متناظر با قرارداد خواهد بود.

به منظور تعیین عوامل موثر بر حق الزحمه (A_i) از روی جدول (۲-۵) مفاد زیر مورد توجه قرار گیرند.

- ضریب تخفیف یا افزایش حق الزحمه (A_i)

طبیعی است مشاوران با توجه به سوابق، رتبه و سطح کیفی خدماتی که ارائه می‌دهند انتظار داشته باشند امکان دریافت سطح بالاتری از حق الزحمه (حداکثر تا ۵٪) و یا ارائه تخفیف (حداکثر تا ۵٪-) را داشته باشند. این محدوده دایره رقابتی مشاوران را در تعیین حق الزحمه تشکیل می‌دهد و در سایر فاکتورها باید شرایط مشابه وجود داشته باشد.

- عدم نیاز به مطالعات و تدوین بخش اقتصادی (بازار) گزارش (A_2)

به طور معمول گزارش‌های امکان‌سنجی شامل مطالعات بازار است چنانچه بنا به دلایلی این بخش در گزارش نهایی مورد درخواست بانک نباشد. تاثیری معادل ۲۰٪ کاهش در نرخ پایه حق الزحمه خواهد داشت. به عنوان مثال چنانچه بانک‌ها در قراردادهای مربوط به وجوه اداره شده بر اساس معرفی سازمان ذیربط در

خصوص تعهد تامین بازار (مثلاً خرید تضمینی برق از نیروگاه‌ها) نیازی به انجام مطالعات و بررسی بازار و اقتصادی طرح نداشته باشند این ضریب کاهشده اعمال می‌شود.

- عدم نیاز به مطالعات و تدوین بخش فنی گزارش (A۳)

بخش فنی نیز به طور معمول یک بخش ثابت از گزارش‌های امکان‌سنجی است. چنانچه بنا به دلایلی این بخش در گزارش نهایی مورد درخواست بانک یا ارگان مربوطه نباشد مشابه وضعیت عدم نیاز به مطالعات بازار تاثیری معادل ۲۰٪ کاهش در نرخ پایه حق‌الزحمه خواهد داشت. به عنوان مثال در طرح‌هایی خاص که شرایط فنی آنها به صورت تیپ مورد قبول بانک واقع شده است (مثل برخی طرح‌های کشاورزی که بر اساس مساحت تصمیم‌گیری می‌شود). نیازی به مطالعات و بررسی فنی وجود نداشته باشد این ضریب اعمال می‌شود.

- وجود گزارش مدون مطالعات فنی و مهندسی توسط یک مجموعه ذیصلاح مستقل (A۴)

چنانچه یک مجموعه ذیصلاح مستقل (مثلاً یکی از شرکت‌های مهندسی مشاور مورد تأیید معاونت برنامه‌ریزی ریاست جمهوری یا شرکت‌های خدمات مهندسی مورد تأیید وزارت صنایع و معادن) مطالعات فنی و مهندسی یک طرح را انجام داده و گزارش مدونی ارائه کرده باشد. با توجه به آنکه وجود این گزارش یک نقطه مثبت در بررسی فنی طرح محسوب می‌شود، کاهش به اندازه ۱۰٪ در حق‌الزحمه خواهد داشت. توضیح ضروری آنکه ضرایب A۳ و A۴ نمی‌توانند هم‌زمان اعمال شوند. و همچنین با توجه به اینکه ارائه اطلاعات فنی جزء تعهدات عادی کارفرما است در صورتی که اطلاعات فنی توسط کارفرما ارائه می‌شود این عدد کاهشده منظور نخواهد شد.

- گزارش‌های توسعه، نوسازی و بازسازی (A۵)

در طرح‌های توسعه، نوسازی و بازسازی که سرمایه‌گذاری طرح شامل دو بخش سرمایه موجود و مورد نیاز است، در تعیین نرخ پایه حق‌الزحمه از جدول (۲-۴)، میزان سرمایه‌گذاری طرح توسعه مد نظر قرار می‌گیرد (مجموع انجام‌شده و باقی‌مانده). با توجه به آنکه در چنین طرح‌هایی حجم مطالعات و کارشناسی با توجه به نیاز به بررسی وضع موجود بیشتر از طرح‌های عادی و ایجاد است و در تعیین نرخ پایه حق‌الزحمه بخش سرمایه‌گذاری موجود تاثیر داده نشده است. عدد افزایشده‌ای معادل ۰٫۱ به ضریب موثر بر حق‌الزحمه افزوده می‌شود.

- حساسیت سرمایه‌گذاری نسبت به سرمایه‌درگذردش (A۶)

با توجه به آنکه عموماً مطالعات امکان‌سنجی برای تامین مالی سرمایه ثابت انجام می‌شوند، در دستورالعمل حاضر میزان سرمایه‌گذاری ثابت ملاک تعیین نرخ پایه حق‌الزحمه قرار گرفته است. با در نظر داشتن آن که محاسبه سرمایه‌درگذردش نیز در طرح‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید به دقت انجام پذیرد تا سودآوری طرح بر اساس آن مشخص شود. در طرح‌هایی که میزان سرمایه‌درگذردش نسبت به سرمایه ثابت معادل ۳۰٪ یا بالاتر بوده و در نتیجه حساسیت سودآوری طرح نسبت به سرمایه‌درگذردش افزایش می‌ابد. لازم است دقت و توجه بیشتری در محاسبه سرمایه ثابت انجام شود، لذا به اندازه ۰٫۱ به ضریب موثر برحق‌الزحمه افزوده می‌شود.

توضیح ضروری آن که چنانچه گزارش امکان‌سنجی فقط برای دریافت تسهیلات سرمایه‌درگذردش تنظیم شود و شرح خدمات و فرمت مطالعات امکان‌سنجی فنی، اقتصادی و مالی داشته باشد، مبلغ حق‌الزحمه پایه عیناً متناظر با مبلغ سرمایه‌درگذردش کل تعیین می‌شود.

- تکنولوژی پیچیده (A۷-۱)

نرخ‌های پایه حق‌الزحمه برای طرح‌هایی با تکنولوژی و فرآیند متعارف محاسبه شده‌اند. و طرح‌هایی را شامل می‌شوند که سابقه قبلی اجرا (در حد ۵ طرح مشابه) را در کشور داشته باشند. چنانچه طرحی دارای تکنولوژی غیرمتعارف و پیچیده باشد یعنی مطالعات و خدمات مهندسی، دانش فنی و لیسانس در میزان سرمایه‌گذاری آن موثر بوده و ارزشی در حد حداقل ۱۰٪ سرمایه ثابت را داشته باشد تکنولوژی پیچیده محسوب شده و معادل ۰٫۱ به ضریب موثر بر نرخ پایه حق‌الزحمه اضافه می‌شود.

- تکنولوژی نوورود (: A۷-۲)

چنانچه طرح از لحاظ محصول و تکنولوژی در کشور جدید باشد و قبلاً نمونه‌های مشابهی (حداقل ۵ مورد) از آن اجرا نشده باشد، طرحی با تکنولوژی و محصول نوورود تلقی شده و معادل ۰٫۲ به ضریب موثر بر نرخ پایه حق‌الزحمه اضافه می‌شود.

توضیح ضروری آن که از ضرایب A۷-۱ و A۷-۲ فقط یکی و یا هیچکدام اعمال شده و امکان اعمال توأم آن‌ها وجود ندارد (برای تکنولوژی متعارف عدد صفر منظور می‌شود).

وجود طرح تدوین شده و مطالعات PFS توسط یک مرجع ذیصلاح (A۸-۱)

چون در فرآیندهای پیش‌بینی شده در کانون، مشاوران مسئول مستقیم گزارش‌هایی هستند که تهیه و با مهر و امضاء شرکت خود برای تصمیم‌سازی به سیستم بانکی ارسال می‌کنند حتی در صورت وجود گزارش‌ها و مطالعات قبلی لازم است که بررسی‌ها و محاسبات دقیقی انجام شود. اما از آنجا که وجود یک گزارش امکان‌سنجی که از طریق مرجع ذیصلاح (یک مجموعه یا شرکت دارای صلاحیت کارشناسی از مراجع رسمی زیربط مثل کانون یا معاونت برنامه‌ریزی ریاست جمهوری) می‌تواند تا حدودی از حجم فعالیت‌های مشاور بکاهد و در صورتی که چنین گزارشی موجود بوده و بیش از دو سال از تدوین آن نگذشته باشد و همچنین در هنگام عقد قرارداد به مشاور ارائه شده و هویت تهیه‌کنندگان آن مورد قبول مشاور واقع شود. معادل ۰.۲ از ضریب موثر از نرخ پایه حق‌الزحمه کسر می‌شود.

وجود طرح تدوین شده و مطالعات PFS توسط یک مجموعه کارشناسی دارای صلاحیت عمومی (A۸-۲)

ممکن است گزارش امکان‌سنجی موجود کارفرما توسط مجموعه‌های کارشناسی توانمندی که دارای مجوزهای تائید صلاحیت نیستند تهیه شده باشد (مثل کارشناسان مستقل خود کارفرما و یا گروه‌های کارشناسی شناخته شده دیگر) این گزارش اگرچه می‌تواند تا حدی از حجم فعالیت‌های مشاور بکاهد ولی کنترل اطلاعات و روش‌های به کار رفته نیز بر حجم فعالیت‌های مشاور خواهد افزود. در هر حال در صورت وجود چنین گزارشی و به شرط ارائه به مشاور در هنگام عقد قرارداد معادل ۰.۱ از ضریب موثر بر نرخ پایه حق‌الزحمه کسر می‌شود.

توضیح ضروری آن که از ضرایب A۸-۱ و A۸-۲ فقط یکی و یا هیچکدام (برای نبود گزارش مدون) اعمال شده و امکان اعمال توأم آنها وجود ندارد.

۲-۳) توضیحات تکمیلی در مورد محاسبه حق الزحمه برای طرح‌های امکان‌سنجی

علاوه بر مطالب فوق‌الذکر لازم است نکات زیر در تعیین حق الزحمه و عقد قرارداد مورد توجه مشاوران عضو کانون قرار گیرد.

- به منظور حذف انحرافات و همچنین جلوگیری از پیچیدگی در محاسبه حق الزحمه، در صورتی که میزان سرمایه‌گذاری از پیش تعیین شده (میزان مورد نظر در زمان تنظیم قرارداد) در حد معقولی پس از انجام مطالعات امکان‌سنجی بانکی تغییر نماید و در حدی که نتایج محاسبات نهایی سرمایه‌گذاری با برآوردهای اولیه تا ۲۰٪ تفاوت داشت (افزایش یا کاهش) مبلغ حق الزحمه تغییری نمی‌کند، ولی به ازای تغییرات بیشتر از ۲۰٪ این مبلغ قابل بازنگری و تعدیل در مبلغ قرارداد خواهد بود که درج این نکته در قرارداد مربوطه لازم است.
- از آنجا که مشاوران ملزم به رعایت حدود مجاز کاری بر اساس رتبه اخذ شده خود هستند، چنانچه در طول انجام مطالعات و به هنگام تهیه گزارش نتیجه بررسی‌های مشاور نشان دهد که موضوع قرارداد امکان‌سنجی خارج از حدود مجاز رتبه و گرایش‌های وی بوده است. لازم است ضمن اعلام به کانون هماهنگی‌های لازم را جهت انتقال موضوع به مشاور دارای محدوده مجاز برای طرح مورد نظر و مورد قبول کارفرما انجام دهد.
- چنانچه مطالعات مشاور نشان دهد که طرح از هر یک از جنبه‌های بررسی‌شده توجیه‌پذیر نبوده و امکان دریافت تسهیلات از سیستم بانکی را به این دلیل نداشته باشد، مشاور ملزم به ارائه گزارش دال بر عدم توجیه‌پذیری به کارفرما و بانک عامل است و حق تغییر کاذب نتایج را ندارد و چون در هر حال موظف به پاسخگویی در قبال این عدم توجیه‌پذیری نیز است، محق به دریافت کامل حق الزحمه خواهد بود.

جدول (۲-۴): نرخ پایه حق الزحمه مشاوره مطالعات و تهیه گزارش امکان‌سنجی بر اساس میزان سرمایه‌گذاری ثابت طرح-۱۴۰۲ (میلیون ریال)

ردیف	محدوده سرمایه‌گذاری ثابت (میلیارد ریال)	نرخ پایه حق الزحمه (سال ۱۴۰۲) مطابق بند ۹ بخشنامه برنامه و بودجه و ضریب ۱/۹۵۴
۱	تا ده میلیارد ریال	بر اساس توافق
۲	بیش از ۱۰ تا ۱۲	۱۲۳
۳	بیش از ۱۳ تا ۱۴	۱۴۱
۴	بیش از ۱۵ تا ۱۶	۱۶۰
۵	بیش از ۱۷ تا ۱۸	۱۸۰
۶	بیش از ۱۹ تا ۲۰	۱۹۹
۷	بیش از ۲۱ تا ۲۵	۲۳۴
۸	بیش از ۲۶ تا ۳۰	۲۵۸
۹	بیش از ۳۱ تا ۳۵	۲۸۳
۱۰	بیش از ۳۶ تا ۴۰	۳۰۹
۱۱	بیش از ۴۱ تا ۴۵	۳۳۲
۱۲	بیش از ۴۶ تا ۵۰	۳۵۶
۱۳	بیش از ۵۱ تا ۶۰	۳۸۹
۱۴	بیش از ۶۱ تا ۷۰	۴۱۲
۱۵	بیش از ۷۱ تا ۸۰	۴۳۸
۱۶	بیش از ۸۱ تا ۹۰	۴۶۳
۱۷	بیش از ۹۱ تا ۱۰۰	۴۸۷
۱۸	بیش از ۱۰۱ تا ۱۲۰	۵۳۵
۱۹	بیش از ۱۲۱ تا ۱۴۰	۵۸۴
۲۰	بیش از ۱۴۱ تا ۱۶۰	۶۳۳
۲۱	بیش از ۱۶۱ تا ۱۸۰	۶۸۲
۲۲	بیش از ۱۸۱ تا ۲۰۰	۷۳۱
۲۳	بیش از ۲۰۱ تا ۲۵۰	۸۲۷
۲۴	بیش از ۲۵۱ تا ۳۰۰	۸۸۷
۲۵	بیش از ۳۰۱ تا ۳۵۰	۹۵۰
۲۶	بیش از ۳۵۱ تا ۴۰۰	۱,۰۱۰
۲۷	بیش از ۴۰۱ تا ۴۵۰	۱,۰۷۱
۲۸	بیش از ۴۵۱ تا ۵۰۰	۱,۱۳۱
۲۹	بیش از ۵۰۱ تا ۶۰۰	۱,۲۱۳
۳۰	بیش از ۶۰۱ تا ۷۰۰	۱,۲۷۴
۳۱	بیش از ۷۰۱ تا ۸۰۰	۱,۳۳۵
۳۲	بیش از ۸۰۱ تا ۹۰۰	۱,۳۹۷
۳۳	بیش از ۹۰۱ تا ۱,۰۰۰	۱,۴۵۶
۳۴	بیش از ۱,۰۰۱ تا ۱,۱۰۰	۱,۵۱۸

جدول (۲-۴) : نرخ پایه حق الزحمه مشاوره مطالعات و تهیه گزارش امکان‌سنجی بر اساس میزان سرمایه‌گذاری ثابت طرح-۱۴۰۲ (میلیون ریال)

ردیف	محدوده سرمایه‌گذاری ثابت (میلیارد ریال)	نرخ پایه حق الزحمه (سال ۱۴۰۲) مطابق بند ۹ بخشنامه برنامه و بودجه و ضریب ۱/۹۵۴
۳۵	بیش از ۱,۱۰۱ تا ۱,۲۰۰	۱,۵۷۹
۳۶	بیش از ۱,۲۰۱ تا ۱,۳۰۰	۱,۶۳۷
۳۷	بیش از ۱,۳۰۱ تا ۱,۴۰۰	۱,۷۰۲
۳۸	بیش از ۱,۴۰۱ تا ۱,۵۰۰	۱,۷۶۳
۳۹	بیش از ۱,۵۰۱ تا ۱,۶۰۰	۱,۸۲۳
۴۰	بیش از ۱,۶۰۱ تا ۱,۷۰۰	۱,۸۸۴
۴۱	بیش از ۱,۷۰۱ تا ۱,۸۰۰	۱,۹۴۶
۴۲	بیش از ۱,۸۰۱ تا ۱,۹۰۰	۲,۰۰۷
۴۳	بیش از ۱,۹۰۱ تا ۲,۰۰۰	۲,۰۶۷
۴۴	بیش از ۲,۰۰۱ تا ۲,۲۰۰	۲,۱۹۰
۴۵	بیش از ۲,۲۰۱ تا ۲,۵۰۰	۲,۳۷۴
۴۶	بیش از ۲,۵۰۱ تا ۳,۰۰۰	۲,۶۷۹
۴۷	بیش از ۳,۰۰۱ تا ۳,۵۰۰	۲,۹۸۴
۴۸	بیش از ۳,۵۰۱ تا ۴,۰۰۰	۳,۲۸۹
۴۹	بیش از ۴,۰۰۱ تا ۴,۵۰۰	۳,۵۹۵
۵۰	بیش از ۴,۵۰۱ تا ۵,۰۰۰	۳,۹۰۰
۵۱	بیش از ۵,۰۰۱ تا ۶,۰۰۰	۴,۵۱۲
۵۲	بیش از ۶,۰۰۱ تا ۷,۰۰۰	۵,۱۲۱
۵۳	بیش از ۷,۰۰۱ تا ۸,۰۰۰	۵,۷۳۳
۵۴	بیش از ۸,۰۰۱ تا ۹,۰۰۰	۶,۳۴۳
۵۵	بیش از ۹,۰۰۱ تا ۱۰,۰۰۰	۶,۹۵۲
۵۶	بیش از ۱۰,۰۰۱ تا ۲۵,۰۰۰	۷,۳۰۰
۵۷	بیش از ۲۵,۰۰۱ تا ۵۰,۰۰۰	۷,۷۳۸
۵۸	بیش از ۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال	طبق توافق

جدول (۲-۵) عوامل موثر بر تعیین حق الزحمه امکان‌سنجی

ردیف	شرح عامل (ضریب)	علامت اختصاری	عملکرد ضریب بر حق الزحمه		سقف میزان کاهش	سقف میزان افزایش
			افزاینده	کاهنده		
۱	ضریب تخفیف یا افزایش حق الزحمه	A _۱	*	*	-۰,۰۵	۰,۰۵
۲	عدم نیاز به مطالعات و تدوین بخش اقتصادی / بازار گزارش (این بخش در گزارش نهایی مورد درخواست بانک یا سازمان مربوطه نباشد)	A _۲	*		-۰,۲۰	۰,۰۰
۳	عدم نیاز به مطالعات و تدوین بخش فنی گزارش (این بخش در گزارش نهایی مورد درخواست بانک یا سازمان مربوطه نباشد)	A _۳	*		-۰,۲۰	۰,۰۰
۴	وجود گزارش مدون مطالعات فنی و مهندسی توسط یک مجموعه ذیصلاح مستقل	A _۴	*		-۰,۱۰	۰,۰۰
۵	گزارش‌های توسعه، نوسازی و بازسازی (میزان سرمایه‌گذاری فقط مربوط به بخش توسعه و بازسازی)	A _۵	*		۰,۰۰	۰,۱۰
۶	حساسیت سرمایه‌گذاری نسبت به سرمایه در گردش (سرمایه در گردش بیشتر یا مساوی ۳۰٪ سرمایه ثابت)	A _۶	*		۰,۰۰	۰,۰۵
۷	طرح با تکنولوژی پیچیده	A _{۷-۱}	*		۰,۰۰	۰,۱۰
۸	طرح با تکنولوژی نو ورود	A _{۷-۲}	*		۰,۰۰	۰,۲۰
۹	وجود طرح تدوین شده و مطالعات PFS توسط یک مرجع ذیصلاح	A _{۸-۱}	*		-۰,۲۰	۰,۰۰
۱۰	وجود طرح تدوین شده و مطالعات PFS توسط یک مجموعه کارشناسی دارای صلاحیت عمومی (۲-۸۸)	A _{۸-۲}	*		-۰,۱۰	۰,۰۰

$$= f = \sum A_i + 1$$

ضریب موثر بر حق الزحمه امکان‌سنجی

$$\text{حق الزحمه متناظر با قرارداد} = f \times \text{نرخ پایه حق الزحمه از جدول}$$

۳) چند مثال

مثال (۱)

- متقاضی جهت تهیه یک طرح امکان‌سنجی برای احداث کارخانه تولید محصول X به مشاور مراجعه می‌کند. بر اساس برآوردهای انجام شده و سوابق موجود اطلاعات زیر در مورد این طرح وجود دارد.
- میزان سرمایه‌گذاری ثابت معادل ۱۸۵ میلیارد ریال و سرمایه‌در گردش معادل ۳۵ میلیارد ریال است.
 - مشاور سابقه موفق در مطالعات امکان‌سنجی طرحی مشابه را داشته است و یا دارای گواهی‌نامه صلاحیت برای انجام موضوع قرارداد دارد.
 - گزارش برای ارائه به یک بانک تخصصی به عنوان یکی از مستندات مرتبط با درخواست دریافت تسهیلات و یا سازمانی جهت انجام امور سرمایه‌گذاری تنظیم می‌شود و منطبق با فرمت مورد تأیید است.
 - اطلاعات فنی طرح شامل فرآیند تولید، فهرست ماشین‌آلات و دلایل انتخاب آنها، محاسبات ظرفیت و ... بر اساس پروپوزال تامین‌کنندگان تجهیزات موجود بوده و به تأیید مشاور فنی کارفرما رسیده است.
 - قبلاً شش کارخانه با محصول مشابه در کشور ایجاد شده‌اند و در حال تولید هستند.
 - گزارش مطالعات امکان‌سنجی بر اساس فرمت استاندارد و شامل بخش‌های بازار، فنی و اقتصادی توسط مشاور فنی پروژه تهیه شده و در اختیار کارفرما و مشاور سرمایه‌گذاری قرار می‌گیرد.
 - با فروض فوق میزان عوامل موثر بر حق‌الزحمه به شرح زیر منظور می‌شود:
 - $A_1 = 0,03$ تعیین این عامل در اختیار مشاور است و مشاور با توجه به سوابق قبلی خود عدد مثبت سه صدم را برای آن در نظر می‌گیرد.
 - $A_2 = 0,0$ با توجه به آنکه این طرح برای بانک و در قالب فرمت مورد تأیید تهیه می‌شود، کلیه فصول بازار، فنی اقتصادی و مالی در آن مورد نیاز است بنابراین عامل عدم نیاز به گزارش بازار در آن صفر منظور می‌شود.
 - $A_3 = 0,0$ با توجه به آنکه این طرح برای بانک و در قالب فرمت مورد تأیید تهیه می‌شود، کلیه فصول بازار، فنی اقتصادی و مالی در آن مورد نیاز است بنابراین عامل عدم نیاز به گزارش فنی در آن صفر منظور می‌شود.
 - $A_4 = 0,1$ به دلیل وجود گزارش مطالعات فنی که توسط یک مرجع سوم تهیه و به تأیید مشاور فنی کارفرما رسیده است، عامل کاهنده‌ای معادل منفی یک دهم در این بخش منظور می‌شود.
 - $A_5 = 0,0$ چون مطالعات و گزارش مربوط به طرح ایجاد شده و طرح توسعه‌ای نیست این عامل معادل صفر منظور می‌شود.
 - $A_6 = 0,0$ به دلیل آنکه سرمایه‌در گردش از ۳۰٪ سرمایه ثابت کمتر است و حساسیت پائین سودآوری به مبلغ سرمایه در گردش عامل موثر در این بخش صفر است.
 - $A_7 = 0,0$ محصول طرح قبلاً در کشور تولید شده و دارای تکنولوژی تولید متعارف است بنا براین ضریب تکنولوژی در این عامل عادی بوده و صفر منظور می‌شود.

○ A۸-۲ = ۰,۱ به دلیل وجود گزارش امکان‌سنجی مدون و استاندارد که توسط مشاور فنی تهیه شده است. عامل کاهنده‌ای معادل منفی یک دهم در این بخش منظور می‌شود.

○ با توجه به موارد فوق میزان حق‌الزحمه مرتبط با طرح مطابق فرمول بند ۹ بخشنامه برنامه و بودجه در سال ۱۴۰۱ (ضریب ۱/۹۵۴ مطابق بند مذکور) و جدول ۲-۴ مورد نظر عبارت است از

$$f = 1 + 0.03 + 0 + 0 - 0.1 + 0 + 0 + 0 - 0.1 = 0.83$$

$$\text{میلیون ریال} = ۷۳۱ * ۰.۸۳ = ۶۰۶.۷۳ = \text{میزان حق الزحمه}$$

مثال ۲)

○ متقاضی جهت تهیه یک طرح امکان‌سنجی برای توسعه یک شبکه توزیع کالا با روش‌های جدید و با استفاده از دانش فنی یک برند مطرح خارجی به مشاور مراجعه می‌کند.

بر اساس برآوردهای انجام شده و سوابق موجود اطلاعات زیر در مورد این طرح وجود دارد

○ میزان دارایی ثابت شرکت برای عملکرد قبلی بر اساس مستندات معادل ۳۵۰ میلیارد ریال و سرمایه‌گذاری خاص طرح جدیدی معادل ۸۵۰ میلیارد ریال است که حدود ۲۰٪ آن نیز انجام شده است و سرمایه در گردش معادل ۱۱۵۰ میلیارد ریال مازاد بر دارایی‌های جاری شرکت مورد نیاز است.

○ مشاور سوابقی در مطالعات این طرح ندارد و علاقمند به عقد قرارداد در حداقل قیمت ممکن برای جذب مشتری است.

○ گزارش برای ارائه به یک بانک تخصصی برای استفاده از وجوه اداره شده یک سازمان دولتی به عنوان یکی از مستندات مرتبط با درخواست دریافت تسهیلات تنظیم می‌شود و با توجه به معرفی‌نامه سازمان دولتی ذیربط و قراردادهای تنظیم شده نیازی به انجام مطالعات بازار است و بانک صراحتاً اعلام نموده این بخش از گزارش مورد نیاز نیست.

○ با توجه به وجود یک برند خارجی اطلاعات فنی طرح به صورت کلی توسط دارنده برند ارائه شده است ولی به تأیید هیچ مشاور ذیصلاح دیگری نرسیده است.

○ طرح مورد نظر اولین نمونه از این شبکه توزیع در کشور است.

○ برای این طرح و متقاضی خاص گزارش مطالعات امکان‌سنجی مدونی قبلی تهیه نشده و موجود نیست.

○ با فروض فوق میزان عوامل موثر بر حق‌الزحمه به شرح زیر منظور می‌شود.

○ A۱ = -۰,۰۵ تعیین این عامل در اختیار مشاور است و مشاور با توجه به آن که تمایل دارد حداکثر تخفیف را در نظر بگیرد و در ارائه پیشنهاد مزیت قیمتی برای خود ایجاد نماید حداقل این عامل را در محاسبه منظور می‌نماید.

○ A۲ = -۰,۲ با توجه به آنکه این طرح برای بانک و در قالب فرمتی خلاصه‌تر از فرمت کانون تهیه می‌شود، و نیازی به مطالعات بازار ندارد، عامل عدم نیاز به گزارش بازار در آن منفی دو دهم منظور می‌شود.

- $A_3 = 0,0$ با توجه به آنکه در این طرح انجام مطالعات فنی مورد نیاز است بنابراین عامل عدم نیاز به گزارش فنی در آن صفر منظور می‌شود.
- $A_4 = 0,0$ اطلاعات فنی توسط ارائه‌دهنده برنند تهیه شده است ولی مورد تأیید هیچ مرجع سوم دیگری نیست و باید صحت و سقم آن کاملاً توسط مشاور سرمایه‌گذاری مورد بررسی قرار گیرد لذا در این بخش هیچ عامل کاهنده‌ای منظور نمی‌شود.
- $A_5 = 0,1$ چون مطالعات و گزارش مربوط به طرح توسعه‌ای است این عامل معادل یک دهم منظور می‌شود.
- $A_6 = 0,05$ به دلیل آنکه سرمایه در گردش از ۳۰٪ سرمایه ثابت بیشتر است و حساسیت بالای سودآوری به مبلغ سرمایه در گردش عامل موثر در این بخش پنج صدم است.
- $A_7 = 0,2$ مشابه این طرح قبلاً در کشور اجرا نشده است و به دلیل نیاز به دانش فنی و لیسانس خارجی جز طرح‌های متعارف تلقی نشده و نوورود است لذا ضریب تکنولوژی در این عامل دو دهم منظور می‌شود.
- $A_8 = 0,0$ به دلیل عدم وجود گزارش امکان‌سنجی مدون و استاندارد عامل کاهنده‌ای در این بخش منظور نمی‌شود.
- با توجه به موارد فوق میزان حق‌الزحمه مرتبط با طرح مطابق بند ۹ بخشنامه برنامه و بودجه در سال ۱۴۰۱ (ضریب ۱/۹۵۴ مطابق بند مذکور) و جدول ۴-۲ مورد نظر عبارت است از

$$f = 1 - 0.05 - 0.2 + 0 + 0 + 0.1 + 0.05 + 0.2 + 0 = 1.1$$

$$\text{میلیون ریال } 1536.7 = 1.1 * 1397 = \text{میزان حق الزحمه}$$

پیوست: بند ۹ بخشنامه دستورالعمل تعیین حق الزحمه به شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲
به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور توسط سازمان برنامه و بودجه کشور به شرح ذیل:

 سازمان برنامه و بودجه کشور رئیس سازمان	
شماره: ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱۱	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی و مهندسان مشاور
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۴/۲۲	
موضوع: دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت	
<p>قراردادهای خدمات مشاوره (پیوست بخشنامه شماره ۵۴/۲۴۶۰-۱۰۵/۸۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۰۴/۲۹)، باید به تأیید مقامی که موافقت‌نامه مربوط را با سازمان برنامه و بودجه کشور یا استان‌ها امضا کرده‌است، برسد. برای پروژه‌هایی که مبلغ برآورد اجرای کار، برای درج در اسناد مناقصه، بیش از ۳۰۰ برابر سقف معاملات متوسط باشد (براساس نصاب ابلاغ شده در سال فهرست بهای منضم به پیمان)، خاتمه دادن به قرارداد نظارت توسط دستگاه اجرایی، باید به تأیید بالاترین مقام دستگاه مرکزی برسد!</p> <p>۷- برای پروژه‌هایی که مبلغ برآورد اجرای کار، برای درج در اسناد مناقصه، بیش از ۸ برابر سقف معاملات متوسط باشد (براساس نصاب ابلاغ شده در سال فهرست بهای منضم به پیمان) و یا حوزه نفوذ اثرات اجرای پروژه گسترده باشد، انجام نظارت به صورت امانی ممنوع است. عدم گستردگی حوزه نفوذ اثرات اجرای پروژه، با تشخیص و مسئولیت بالاترین مقام دستگاه اجرایی تعیین می‌شود.</p> <p>۸- در پروژه‌های طرح و ساخت توأم (EPC)، خدمات نظارت مطابق با بخشنامه شماره ۱۰۱/۸۵۴۲۵ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۵ یا بخشنامه شماره ۵۴/۷۱۰۳-۱۰۵/۱۸۹۲۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱۴ انجام می‌شود.</p> <p>۹- برای قراردادهایی که از تاریخ ۹۶/۰۴/۰۱ تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ منعقد شده‌اند، هزینه خدمات از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ به بعد، براساس بخشنامه ابلاغی سال انعقاد قرارداد و با در نظر گرفتن تعدیل سالانه محاسبه می‌شود. چنانچه برای تعیین مبلغ برآورد اجرای کار (مندرج در اسناد مناقصه پیمان پیمانکار) از فهرس بهای ابلاغی در سال‌های بعد از سال انعقاد قرارداد نظارت استفاده شده باشد، دستورالعمل ابلاغی منطبق با سال فهرست بها، مبنای محاسبه هزینه خدمات نظارت بوده و تعدیل مربوط مطابق با این بند پرداخت می‌شود.</p> <p>صورت حساب تعدیل، از حاصلضرب مبلغ صورت حساب درخواستی مهندس مشاور در ضریب تعدیل سال کارکرد (سال ۱۴۰۱) به شرح زیر به دست می‌آید. صورت حساب تعدیل به صورت مجزا از صورت حساب کارکرد خدمات نظارت تهیه می‌شود.</p> <p>۱- (شاخص سال مبنای قرارداد / شاخص سال کارکرد) = ضریب تعدیل سال کارکرد</p>	
<small>بالاترین مقام دستگاه مرکزی در شرکت‌های مادر تخصصی، مدیرعامل شرکت و در شرکت‌های دولتی، موسسات، سازمانها و وزارتخانه‌ها، مدیرعامل شرکت، مدیر موسسه، رئیس سازمان و وزیر است.</small>	

بناست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
رئیس سازمان

شماره: ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱۱	بخشنامه به دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۴/۲۲	
موضوع: دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت	

شاخص	سال
۱	۱۳۹۶
۱/۱۴۷	۱۳۹۷
۱/۴۲۹	۱۳۹۸
۱/۹۹۵	۱۳۹۹
۲/۸۴۳	۱۴۰۰
۳/۹۵۴	۱۴۰۱

۱۰- در قراردادهایی که حق الزحمه آنها براساس «دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت» و بدون اعمال ضریب افزایشی یا کاهششی (پلوس یا مینوس) محاسبه و پرداخت می شود، در صورتی که حق الزحمه قرارداد در قالب اسناد خزانه پرداخت شود، هزینه خدمات ارائه شده از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۱، با اعمال ضریب ۱/۰۵ برای اسناد خزانه با سررسید ۲ ساله و ضریب ۱/۱ برای اسناد خزانه با سررسید ۳ ساله محاسبه و پرداخت می شود.

حق الزحمه قراردادهایی که براساس «دستورالعمل نحوه انتخاب عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مشاوران» منعقد شده اند، مشمول اعمال ضریب این بند نیستند.

۱۱- برای واگذاری خدمات نظارت بر اساس ماده (۲۴) آیین نامه خرید خدمات مشاوره و احراز شرایط استفاده از این ماده (کنترل محدوده نصاب قرارداد)، مبلغ قرارداد باید مطابق با دستورالعمل پیوست برآورد شود.

۱۲- برای قراردادهایی که قبل از تاریخ ۹۶/۰۴/۰۱، به روش تعرفه و براساس «دستورالعمل نحوه انتخاب عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مشاوران»، به مهندس مشاور واگذار شده اند یا سایر قراردادهایی که مطابق با ضوابط ابلاغی مجاز به استفاده از دستورالعمل یادشده بوده اند، هزینه خدمات ارائه شده از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ تا پایان سال ۱۴۰۱، بر اساس دستورالعمل پیوست بخشنامه شماره ۱۴۰۰/۹۹۳۴۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۴، با اعمال ضریب ۱/۳۸ در اعداد جدول ضمیمه شماره (۵) دستورالعمل نظارت کارگاهی و احتساب ضریب بالاسری (F₁)، ۲/۴ در پروژه های مشمول بیمه طرح های عمرانی و ۲/۷۷ در پروژه های مشمول بیمه طرح های غیر عمرانی، محاسبه و پرداخت